

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' מסעי (מסכת) כ"ו תמוז תשע"ד

החברותא בטאן פנימי לחברים ג'ליון מס 485

פנינים יקרים

אלו הכ"א יום שבין י"ז בתמוז לתשעה באב הם המקור והשורש לכל המועדות של השנה, שהם בכללן ג"כ כ"א יום, היינו: שבת, ר"ה, ז' ימי פסח, חג השבועות, שני ימים של ר"ה, יו"פ, שמונה ימי סוכות, וסימנך 'אך' טוב לישראל, ואלו הכ"א יום שבין המצרים שורש הם להם.

כמו שיש בין ר"ה להושענא רבא כ"א יום שהם ימי הרחמים והסליחות, כך יש כ"א יום בין י"ז תמוז לת"ב שיהפכו ימי הצער והאבל לרחמים וחסדים (כי הצרות מכפרים ויהפכו לשמחה). (מהרש"א בכורות ח)

כל רודפיה השיגוה בין המצרים (איכה א, ג) פירוש 'כל רודפי י-ה' השיגוה כי הבוית"ש יוצא לעזר ולסעד לנו כמו שכתוב (שמות ג, יד) אהיה אשר אהיה, 'אהיה' גימטריה כ"א, אלו כ"א יום שבין המצרים אהיה עמם לעזרתם, לכן קל להתקרב עצמו אל הבורא יתברך בימים אלו משאר ימים.

אנו רואים כאשר אנחנו בגלות המר יש בני אדם שזוכים לרוח הקודש בקל יותר מאשר בימי הנביאים שהיו צריכים השבעות והתבודדות רב כדי שישגו הנבואה ורוח הקודש, והמעם בדומה למלך שנוסע בדרך ורוצה ללון בדרך אזי כאשר ימצא מקום נקי באכסניה נקיה אף אם בית המלון אינו בעיר אלא בכפר יסור המלך ללון אצלם, והנמשל השכינה הקדושה גלתה מעמנו ובעוונותינו הרבים היא נעה ונדה בארץ ותשוקתה מאד למצא מקום דירה לשכון, ואם מצאה מנוח מקום נקי - אדם שהוא נקי מעבירות וחטאים אזי שם דירתו. (נעם אלימלך פר' וישב)

כ"א ימים וכ"א לילות (שבין י"ז בתמוז לת"ב) הם מ"ב כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבור בין המצרים בכמה מסעות לתקן הכל ולעבור את ה'. הגם שהזמן גרמא להיות עצב ונאנח על חורבן בית ה', עכ"ז יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו ולעבוד ה' בתורה ותפלה בשמחה. בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות. (עבודת ישראל)

איתא בגמרא (מגילה ה) ביקש רבי לעקור תשעה באב שחל בשבת ואמר הואיל ואידיחי ידחי ולא הודו לו חכמים ע"ש, היינו להראות הגם שצר לנו מאד אנו מתחזקים ומתאמצים ושמים בשבת במלכותו ועל רחמיו המרובים אנו בטוחים שישב נדחנו במהרה, והואיל ואידיחי ידחה, ולא הודו לו חכמים. פירוש שהחכמים הודו לו בבחינת ל"א שהוא בחינת "אין" כי עדיין אין בכוחם לשלשל השמחה בתוך תוכי הנפש ולגלות הקץ עד שיושיענו ה' ויגדיל כח הצדיקים לגלות בחינת "אין" והשמחה הגנוזה ישמח עמנו ה' אמן. (יגדיל תורה)

מעשה מהגה"ק בעל ישמח משה זצ"ל כשביקר לראשונה אצל החוזה מלובלין זיע"א שאלו החוזה מדוע פניכם כחישות, אמת שראוי לכל ירא"ש להיות מצר על החרבן אבל כבר אמר החכם צהלנו בפניו ואכלו בליבו, האמינו לי שאנו אומרים תקון חצות בבכיה והספר עם כל זה הכל "בשמחה" ... (ליקוטי מהרי"ם)

כל דור שאינו נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו (ירושלמי יומא פ"א ה"א) קשה להבין שהיו הרבה דורות צדיקי עליון וכיצד נאמר שהיה ראוי להיות נחרב בימיהם? ונראה לפרש כי כל ימי הדורות מצטרפין ומתכנסין כל ההארות של עבודת בני ישראל להיות ראויים לגאולה כך שזכות כל דור עוזר ומביא מעט בנין ביהמ"ק כמאמר בונה ירושלים בלשון הוה, וז"ש כל דור שאינו מסייע לבנינו וכל אדם בפרט שאינו מקבל על עצמו עול מלכות שמים כראוי כאילו נחרב בימיו כדי שיהא הכל מסייעין לבנינו של מלך וכו'. (שפת אמת)

מיתת אהרן נכתבה בתורה (במדבר לג, לה) שנפטר בר"ח אב כדי שזכותו יעמוד לנו בזה הזמן השפל על ביהמ"ק שנחרב ע"י שנאת חנם. ובזכותו של אהרן שהיה ההיפוך הגמור שהיה רודף שלום ואוהב שלום (עין אבות א, יב). בזכותו הוא יסודו לביהמ"ק.

אומרים החסידים: מה עשו ה'ערליכע יודע'ן בשעת החורבן? אמרו: רבש"ע עד היום עבדנוך עם בית המקדש ומחיום והלאה עד שיבנה בית המקדש השלישי נעבדך בלי ביהמ"ק!!!!. (הגר"ב מנרלטון מקומיות זצ"ל)

אומרים החסידים: מה עשו ה'ערליכע יודע'ן בשעת החורבן? אמרו: רבש"ע עד היום עבדנוך עם בית המקדש ומחיום והלאה עד שיבנה בית המקדש השלישי נעבדך בלי ביהמ"ק!!!!. (הגר"ב מנרלטון מקומיות זצ"ל)

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א תשעה באב תשל"ה ה'אבא ל'צפ"ס ע"א.א.

וכמה וכמה מניעות שלא יוכל להגיע אל היהלום היקר. אדם שנכנס אל תוך היער הוא מקבל נשיכה מנחש, ומיד בורח. וכאשר משתוללים שם רוחות סערה והדמיונות שלו מתחילים להבהיל אותו, והוא בורח. לכן היער הזה נראה בלתי חדיר. אך כאשר נרצה להתעקש נוכל לו, ולאט לאט להתגבר ולעבור את היער. כי אם האדם רק יתבונן בכל פסיעה, כאשר מקבל נשיכה מהנחש יבחין שהנחש לא עושה לו כלום. נכון שנחש צפעוני נתן לו נשיכה, וזה כואב, אבל זה לא כלום, הוא יכול להתגבר ולהמשיך הלאה. כי הרבש"ע ששלח לו את הנחש בכדי שהוא יגרה אותו לגנוב, שולח לו יחד עם זה סיבה שיוכל להתגבר על הצפעוני ולא לגנוב. ולכן הוא יביא אותו במשפט אם יגנוב למרות שהוא שלח אותו, כי הוא מכניס בליבו פחד וכל מיני סיבות שהם יותר חזקים מהיצר של הגניבה, ואז הוא יכול להתגבר ולא לגנוב. ובאותו רגע מתחילה הבחירה. וכאשר יתבונן אח"כ יתמה: איך התחזקתי אחרי שהנחש נתן לי כוז נשיכה? והוא מוכרח לראות שיש בו כח חי שנותן בו כח להתחזק יותר מהנשיכה של הנחש, ומזה נלמד שהוא יכול להתחזק ולא ליפול ברשת של הנחש. בפרט אם כבר עברו עליו כמה זמנים של מאורעות כאלו.

לשם מה הרבש"ע שולח את הנחש אם יחד איתו הוא שולח את הסיבה? הרבש"ע שולח לו סיבה לעוררו להכיר את מציאות הבורא שהוא חי וקיים. כי יסודו של האדם הוא 'אין' ובכל רגע הוא שוכח מהרבש"ע, שהוא "השכל הנעלם מכל רעיון" ועליו נאמר "כי

ואם תשאל: היאך יעלה על הדעת שמוזה שהוא רע יוכל להתקשר לרבש"ע? איך אפשר להתקשר עם הרבש"ע באמצעות רע? הרי הרבש"ע הוא טוב כמד"כ "טוב ה' לכל" ואיך רע יכול להגיע אל הטוב? תשובתך הפשוטה: אין הכוונה לעשות רע ח"ו, רק הרבש"ע מתגלה אליו באמצעות התגלות הרע שלו בכדי שיתקשר עמו. לכל אחד הקב"ה שולח מחשבות לפי המידה הרעה שנברא בה ע"מ לתקן את מה שהוא גרם לעצמו בחטא עץ הדעת שאז הרבש"ע ירד עמנו לגלות, וכאשר המחשבה מגרה אותו לגנוב, העוול היא לא מה שהולך לגנוב, כי בטבע זה הוא נברא, העוול היא מה שהוא גונב בפועל. כי בשעה שהוא הולך לגנוב הרבש"ע שולח לו כח אחר יותר חזק מהתשוקה הזו לגנוב שיעצור אותו. הוא שולח לו סיבות של פחד, או נקיפות מצפון, וכל מיני אופנים שונים ומשונים שמונעים אותו מלגנוב, בכדי שהאדם יטהר ויזכך את עצמו, ויראה ש"לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי". בשעה שיש לי את הרצון לגנוב, אם הרבש"ע לא היה עוצר אותי באמצעות הסיבות הללו - לא הייתי יכול להציל את עצמי, ואז הוא לא היה מחזיק טובה לעצמו בזה שלא גנב, כיון שהוא חי עם הרבש"ע. נמצא שבאמצעות יסוד האין שלו נתגלה אליו הקב"ה מהעולם שלו, מהעולם של "תוהו ובוהו" שהרי אין מי שמכיר אותו.

כל החזיון הזה דומה ליהלום יקר המונח בלב יער עבות שמאד מאד קשה להגיע אליו, כי יש סביבו כל מיני נחשים וחיות טורפות וימים

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קדם

485
א

לעצמו את הפחד, מתוך שהוא מונח ב"מה" שלו, ב"עפר ואפר" שלו וב"תולעת ולא איש" "חרפת אדם ובזוי עם". הוא מכיר את יסוד הרע שלו, וכל רגע הוא מפחד מהסכנה של היסוד הרע שעלול להתעורר. ולכן הוא מבקש מה' שכל הזמן יחיה עם ההרגשה שהוא תלוי בתמידות בסיבות ולא יסיח דעת מן הסכנה, ומתחנן לה' שלא יעזבו ובכל רגע ישלח לו סיבות שישמרו אותו מחטא. דבר זה הוא בגדר "חוצפא כלפי שמיא", שהוא מבקיע את ההעלם ומכריח את הקדושה שלא תסתתר ממנו, ובכל רגע תשלח לו הסיבות שלא יעזבו אותו. זה שהגיע למדריגה זו, שחי עם סיבת כל הסיבות שהוא הרבש"ע שנאמר בו "כי לא יראני האדם וחיי", הוא הזוכה להכנס לעולם הנעלם של הרבש"ע.

הרבש"ע עלה ברצונו לברוא עולם של בחירה, ולכן ברא את האדם בגוף בכדי שיעבוד אותו ע"י הגוף. ואיך? מכיון שהאדם הוא רק גוף הוא מוכרח להאמין שיש מי שנותן בו חיות, והוא שנותן בו כח להתחזק על המידה הרעה שלו, היות שהמידה הרעה שלו נשארת בו תמיד. ומדוד המלך נלמד עד כמה שהאדם הוא "אין", כי אפילו דוד המלך שהגיע לתכלית ההשגה של בחינת "אנוש", ואמר "אין מתום בבשרי מפני זעמך ו"אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וזו היתה גדלותו שהגיע למצב של "מה" שהיא המדריגה הגדולה ביותר. עם כל זה הגיע למצב שהיה יכול לסכן את עצמו ולומר "בחנוני ה' ונסני צרפה כליותי וליבי", שמשמעות הדבר שהוא

לא יראני האדם וחיי". ואיך יוכל האדם להיות בהתקשרות וידידות עמו אם אינו יכול לראותו ולא לשמוע אותו? מוכרח להיות שיש דרך שנוכל להשיגו. והדרך הזו היא ע"י המצב הרע שלו. כי הקב"ה ברא את האדם עם המידה הרעה שלו, שזוהו בעצם השפלות של האנוש, בכדי שיראה ש"לולי ה' עזרתה ל"י אם ה' לא היה עוזר לי ועוצר אותי, אזי בשעת הגניבה "כמעט שכנה דומה נפשי". ולשם כך הוא שולח לו את היצר לגנוב ולרצוח ויחד עם זה שולח את הסיבה שתמנע אותו. ומטעם זה גם אחר שהאדם נמנע מן החטא הוא מוכרח להשאר במצב הזה שיש בו שורש רע והסיבה היא שמונעת אותו. הוא מוכרח לחיות כל הזמן עם הסיבה, ולעולם הוא לא יצא מן המידה הרעה שלו. אף פעם הוא לא יוכל להשתפר. השיפור שלו הוא בזה שרואה שבלי הסיבה הוא לא יוכל להציל את עצמו, והסיבה היא הרי שלווחה אליו מסיבת כל הסיבות. בזה הוא נעשה צדיק.

האדם הזה שחי עם הסיבה שכל הזמן הוא עלול לחטוא ורק הסיבה היא שמונעת אותו, הוא חי כל היום בפחד מן הסכנה שלא יעשה את הרע מהשורש שלו - אם הוא גנב או רוצח או נואף - וצועק לה' "הצילני מיד אויבי ומרודפי כי אמצו ממני" "הוציאה ממסגר נפשי". בכל פעם שהמצב הרע מתעורר מתחיל האדם לפחד ומבקש את הסיבות, נמצא שהמידה הרעה היא הסיבה שמעוררת אותו לפחד. אולם אותם יהודים שעבדו על עצמם אינם מחכים לסיבה של התעוררות המידה הרעה בכדי לפחד, רק הוא מעורר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

485
T

נודע בעולם העשיה ונעשה לו כאן מקום בזה העולם. ואז נתגלה הבחינה של "ברוך כבוד ה' ממקומו" שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ו"מלא כל הארץ כבודו". כולם יודעים ממנו ע"י הביטול של האנוש.

וזה היתה עבודתו של רבי עקיבא שכל ימיו השתוקק לבא לבחינת "אחד". דהיינו שבבחירתו יכריח את הקדושה להתגלות בעולם הזה, וממילא תצא מן ההעלם ויתבטל התווה ובוהו שלה. ובשעה שסרקו הרומאים את בשרו במסרקות של ברזל והמלאכים שאלו "זו תורה וזו שכרה?" אמר להם הקב"ה אם אינכם שותקים אני מחזיר את העולם לתווה ובוהו, הכוונה בזה היא, שתכלית הבריאה היא שאדם יחיה בהרגשה "כגמול עלי אמו", וע"י שיש בחירה יש מציאות לאדם להיות קשור אל הרבש"ע ע"י הסיבות, ולהכיר ש"בהמות הייתי עמך" והוא המהווה והמנהיג ועושה את הכל באמצעות הסיבות, וכך מתבטל התווה ובוהו והרבש"ע מתגלה בעולם הזה. וזה מה שאמר להם הרבש"ע, אם אינכם שותקים אני מבטל את הבחירה וחוזר לתווה ובוהו שלי, וממילא ישאר העולם תווה ובוהו.

(- מאשק א'א' 385 -)

לא צריך את הסיבות ויש לו דביקות בבורא שלא ע"י ההתקשרות בסיבות. ומכאן אנו יכולים ללמוד כמה האדם הוא 'אין'. ולשם כך נברא האדם בבחינת "אין" בכדי שיגיע לתכלית שלו שהיא "אשרי אדם מפחד תמיד", שיחיה כל הזמן בתחושת סכנה שלא יאבד את הסיבות ששומרות עליו. זוהי התכלית של הבריאה שבשבילה נברא העולם. ואז הוא הוא מכריח את הקדושה להתגלות בזה העולם, וזוכה ל"פה אל פה אדבר בו". וזהו "חוצפא כלפי שמיא" שיכול לבוא עם הכח הכי גדול.

ועל זה הצטער רבי עקיבא כל ימיו מתי יבא פסוק זה לידי ואקיימנו, דהיינו שבכח הבחירה אוכל לבטל את הכח של האנוש ועי"ז להכריח את הקדושה לבטל את התווה ובוהו שלה. והיינו שהרבש"ע נמצא בתווה ובוהו שאף אחד לא יודע ממנו, וברא את עולם העשיה בכדי שיהיה נעבד ע"י האנוש. שבאמצעות הבחירה יחיה האדם ביסוד שלו, יסוד האין, "מה אנוש כי תזכרנו", ובכל פעולה שעושה הוא רואה את הסיבה שנותנת לו את הכח והרצון לעשות, באופן כזה נעשה האדם בטל והקב"ה בא אל מקומו. כי עד עתה היה טמיר ונעלם בעולמו, וע"י שהאדם התבטל והשיג שכל חיו הם סיבות, הרבש"ע

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

